

Naročilna lista: --

Celo leto . . . K 50.—

Pol leta . . . 26.—

Četrt leta . . . 13.—

Zunaj Jugoslavije:

Celo leto . . . 66.—

Posamezne številke

za štiri strani 60 v.

Uredništvo i. upravništvo:

Maribor, Koroška ulica

št. 5. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inseratni ali oglasni

se računajo po K 1.80

od enoredne p. vrste:

pri večkratnih oglasnih

popust.

„Straža“ izhaja v pon-

edeljek in petek popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se mora

govoriti vsak dan od

11. do 12. ure popoldne.

14. številka.

Maribor, dne 13. februarja 1920.

Letnik XII.

Demokrati in socialisti sovražniki volilne pravice za ženstvo po deželi.

Občinski volilni red, katerega je zbil in zvezal samodržni in za Slovenijo rajni dr. Žerjav in predložil v Beograd, so popravili in preustrojili gospodje socialistni demokrati čisto za svoje malhe. Parkrat je gonil sodrug Golouh ljubljanske tovarniške delavke po Ljubljani, da so zahtevale za se občinsko volilno pravico. Teh ženskih obhodov se je ustrašil Beograd, iz strahu pred ženskimi demonstracijami so dobile volilno pravico strokovne delavke, za oslene v industriji, v obrti in v trgovini.

Gospodje pri vladi, ženska volilna pravica, v kolikor se je uveljavila, služi le demokratsko-socialističnim vladnim spletkarijam in je vnebovpijoča krivica za naše pošteno kmečko ženstvo po deželi.

Kdo nas je preživljal za časa vojne, če ne naše kmečko ženstvo! Kdo je podpisoval jugoslovansko deklaracijo? Delavke? Delavsko ženstvo po mestih se je podilo za pokvarjenim avstrijskim vojaštvom. Jugoslavija mu je bila deveta briga in španska vas. — Krekovo in Koroščevo jugoslovansko deklaracijo je ponoslo med ljudstvo naše neustrašeno kmečko ženstvo. Sedaj pa, ko smo prosti in svobodni, ko gre za delitev nagrad za medvojno delo, trpljenje in hrabrost, pa prednjači pred poštenim ženstvom ono medvojno vsestransko dvomljivo prikoj.

To krivico, ki jo je napravil kmeškemu ženstvu dr. Žerjav in socialisti, bodo uvidele naše kmečke žene in dekleta ter zahtevale na zborovanjih, da se jim da ista pravica kot delavskim socialistkam. S samim kimanjem in potrpežljivostjo se ne doseže pr-

naših vladnih demokratih in socialistih prav nič. Le krik in strah pred pestjo jih še uženeta.

Mislimo in pričakujemo, da bo protest kmečkega ženstva proti Žerjavovo-socialističnim zapostavljenju hujši kot je bil oni delavskega ženstva. Igračkanje demokratskih advokatov in socialističnih milijonarjev z žuljavo roko kmečkega ženstva bi znalo biti nevarno.

Iz nove volilne pravice, katero je dobilo liberalno in socialistično ženstvo, pa lahko uvidijo naše poštene krščanske žene in dekleta po deželi, da ista liberalci in socialisti največja sovražnika poštenosti, pravičnosti, svobode in nepristranosti.

Iz samega strahu in bojzljivosti pred krščanskim mislečim kmečkim ženstvom se ni podelila volilna pravica ženstvu po deželi. Gg. demokrati in socialisti, bojite se naših žen in deklet, ki bodo pa kljub vnebovpijoče krivičnemu zapostavljenju vršile svojo volilno dolžnost, če ne same, pa po svojih močeh. Nasilje in krivica imata kratke noge, tako bo tudi z demokratsko-socialistično nadvlado, ki polni svoje kapitalistične bisage s krivičnimi naredbami glede podelitve volilne pravice.

Dolžnost naših političnih govornikov in voditeljev pa bodi za prihodnost: protest na vseh zborovanjih proti političnemu zapostavljenju kmečkega ženstva in zahteva splošne volilne pravice tudi za delavno, pošteno in krščansko ženstvo po deželi. V boj za žensko volilno pravico po deželi!

Ustava Švice.

Zvezna država (od leta 1848)

Leto 1848 je Švico, zvezo držav, spremenilo v zvezno državo, sestoječo iz 22 kantonov. Ustava tega leta je kompromis med pravom kantonalne samostojnosti in med centralističnim stremljenjem radikalcev. Oblast je razdeljena med zvezo in kantonom. Kanton

ohrani svojo državljansko in kazensko zakonodajo, policijo, bogočastje, uk, prometna sredstva, oboroženje vojske, imenovanje častnikov, davke; toda podrejen je zveznim zakonom. Zveza pa ima nadoblast nad zunanjimi zadevami, carino, pošto, denarstvom in vojaštvom.

Zvezno vlado tvorijo trije organi: parlament, zvezni svet in zvezni sod. Parlament ima zakonodajno moč v zadevah, ki se tičejo cele države. Sestavljen je iz narodne zbornice in senata. Narodna zbornica, v katero volijo državljani direktno, na temelju splošne in enake volilne pravice svoje poslance, zastopa ljudstvo cele Švice. Senat pa, ki vanj voli vsak kanton po dva člana, zastopa suvereniteto kantonov. Za vladni čin je treba večine v obeh, v zbornici in senatu. Zvezni svet, ki stoji na čelu zvezne države, je izvršilni organ. Sestoji iz 7 članov, ki jih voli parlament na tri leta; vsak teh 7 članov ima svoj službeni delokrog (politika, notranje zadeve, justica in policija, vojaštvo, finance, trgovina in poljedelstvo, pošta in železnice). Sedemčlanskemu zveznemu svetu načeljuje predsednik, ki more biti izvoljen samo enkrat za eno leto. Zvezni sod, ki ga tudi voli parlament, ima sodno oblast. Zvezna vlada ima svoj stalni sedež v Bernu.

Tudi kantoni so od leta 1848 vsi revidirali svojo ustavo. Vsak kanton ima na čelu svoj kantonski svet, ki pa je bolj izvršilni organ. Vsa politična oblast v kantonih je v rokah ljudstva. Javlja se v takozvani inicijativi in v referendumu. Inicijativa je pravica, da lahko določeno število državljanov stavi predlog in tako vlado prisili, dati stavljeni predlog ljudstvu na glasovanje. Referendum pa je pravica ljudstva, da o vsakem odloči, ali vladine odločbe sprejme ali zavrne. Inicijativa in referendum je posebnost v Švici. V drugih reprezentativnih vladavinah evropskih držav imajo državljani samo pravico voliti. V Švici imajo državljani od leta 1848 v vseh kantonih poleg pravice voliti tudi pravico direktno sodelovati predvsem pri ustavodaji. Vsaka ustava ali sprememba ustave mora biti od ljudstva potrjena. Skoro v vseh kantonih ima ljudstvo pravico direktno sodelovati tudi pri zakonodaji. Ljudstvo glasuje o zakonskih predlogih, odloča o odpravi ali izpremembi postav, podaja zakonske predloge, odloča o državnih izdatkih, ako presegajo določeno višino in o državnih posojilih.

Zvezna ustava leta 1848 je sprejela inicijativo in referendum glede ustave kantonov v državno pravico. Določila je, da mora biti vsaka ustava v kantonih od ljudstva sprejeta, če naj bo veljavna (referendum) in da se mora spremeniti, če zahteva absolutna več-

LISTEK.

Dr. Leopold Lenard:

Za Rusovo glavo.

Dalje.

Po večerji me pride prosit občinski tajnik, da bi šel tolmačit radi Rusa. Tega sem pričakoval, vstanem takoj in grem. V občinski pisarni so uradovali Rusa zelo slovesno in nerodno. Možje so bili očitno v zadregi radi neprijetnega opravka. Noradi bi bili krivi Rusove glave, a menda še neraje pristi v stike z vojnim sodiščem. Delali so torej silno dolg in zmeden protokol, jaz sem tolmačil in bil pri tem poplutan resen, kratak in hladen. Zdelo se mi je, da tudi Rus čuti to zadrego in jo uživa z nekim tihim zadovoljstvom.

Ker nisem sam dal povoda za besedo, je moral pričeiti župan. Najprej me je vprašal, kaj jaz mislim, da je treba storiti? Odvrnem, kar sem rekel popreje možu, ki ga je vjel. Saj veste, kaj je bilo nabit vsepovsod! Rusa merate izročiti takoj najbližjemu vojaškemu poveljstvu, če ne, pridete pred vojno sodišče. Vendar pa — pričnem tolmačiti — ta zapoved ne zahteva, da bi to storili kar po noči še nekoj, ampak dovolj je, da storite jutri v navadni uradni uri. — Može so poslušali zelo pazljivo, po kratkem molku se je pa zopet oglašil župan. Začel je zelo nerodno in pretirano, ker menda ni vedel, kako bi se lotil. Vsečina njegovega govora je bila, da bi jaz namesto občine prevzel izročitev Rusa. Jutri morajo po občini pobirati kottje za vojsko. Zaposleni so čisto vsi. Župan, tajnik, svetovalci, od ranega jutra do pozne noči. Vsi možje pokimujejo, zadeva je bila po vsej verjetnosti že projo med njimi dogovorjena. Pošteni možje so brezdvoma hoteli položiti Rusovo glavo na mojo dušo.

Odvrnem brez pomisleka, da na njihovo prošnjo prevzamem zadevo kot zastopnik občine. Seveda je treba Rusa čez noč zapreti, a mu dati večerje. Ker nima občina takega prostora, ga lahko shranim jaz v župnišću.

„Naj spi pri meni, pa tudi večerje mu bom dal“, odvrne župan, ki si je vsekakor hotel olajšati vest s krščanskim delom in miljenja.

Poslovim se, ter odidem.

Drugo jutro sem se zavedal svoje dolžnosti, ki sem prevzel od občine, toda poprej moram vendar še opraviti svojo uradno dolžnost. Zjutraj moram najprej meševati — in hitel nisem — po maši sem molil še nekoliko dalje, kot navadno, potem opraviš brevic slednjič pride nekaj strank in obravnaval sem z njimi lepo zložno in počasi. Ko je vse urejeno, stopim k županu. Doma je bila samo županja v kuhinji. Vprašam jo, kaj je z Rusom?

„Menda mu želodec nekaj ni prav“, odvrne z usmiljenim glasom, „ponoči je šel dvakrat na stran.“

Zvedel sem dovolj in zgodilo se je, kar sem pričakoval. Reče, da se več dni klatil bog vedi kod. Pil je sparjeno vodo iz luž, jedel koruzne storže, zelene fige, robidnice, korenje s polja in podobne reči. Včeraj zvečer mu je pa mati županja gotovo skuhala velik lonec „skube“, morda celo polente. Taka izprememba mora povzročiti prekučijo v želodec.

Stopim k Rusu, ki je sedel na svistih na senu, kakor da bi pričakoval odločitve.

Vprašam: „Kako je?“

„Dobro“, odvrne in dvigne razveseljen glavo.

„Si bolan?“

„Ne, nič mi ni.“

„Saj je bolje, ako si.“

Pogleda. Razumej je hipoma. Zlekne se po senu, prične se gladiti po trebuhu in stokati, da ima velike bolečine.

Pustim ga in se vrnem v svojo sobo. Grem parkrat gor in doli, maham z rokama, da se razburim, skušam narediti razburjen obraz in pogledam v zrcalo, koliko se mi je posrečilo. Potem pa tečem v hišo, kjer je stanoval poveljnik našega vojaštva. Bil je mlad eleganten Madžar, znana nisva bila veliko, vendar se je vedel napram meni zelo uljudno. Rečejo mi, da je na vrtu. Dobim ga na klopi pod velikim koštanjem, a pri njem mlada, zelo elegantna dama pol-

nih udov in temne polti, katere nisem v vasi videl še nikoli. Po izgledu madžarska Judinja.

Stopim h gospodu naglo, razburjeno, vedem se nerodno. Dame, kakor da ne vidim, a bil sem vesel, ko sem jo zagledal. Pričnem:

„Prosím, gospod, da bi nam pomogli v neki unjni zadevi. Naši ljudje so vjeli pobeglega Rusa, odati ga morejo najbližjemu poveljstvu za jetnika in to je v Ajdovščini. Rus je pa težko bolan, gotovo ima hudo grižo, zelo smajljiv je, da ima celo kolero. V hiši, kjer leži, stanuje devet vaših vojakov, tudi je v rodbini veliko otrok. Treba je bolnika spraviti takoj dalje v Ajdovščino, da ga ako potreba, izroče bolnišnici, ker tam se nahaja tudi bolnišnica za kužne bolezni. Vsi občinski veljaki so uradno zadržani, sli so rekvirirali kotle in prosili so, da jaz odpravim jetnika.“ — Povedal sem na kratko v prav debelih besedah, kako se pojavljajo znaki njegove kolere, kar je bilo v navzočnosti take dame zelo neprimerno.

Gospod častnik me prekine naglo, a zelo prijazno. Ni mu prišlo na misel, da smo samo dolžni izročiti Rusa najbližjemu poveljstvu, a to je bil on. Višje poveljstvo je bilo v pol ure oddaljeni Vipavi, kjer so bile tudi velike bolnišnice. Z Ajdovščino nismo imeli pravzaprav nobenega stika. A hotel sem spraviti Rusa v Ajdovščino, ker so tam bili zdravniki Čehi, s katerimi sem bil dobro znan. Radi ega sem napadel gospoda tako naglo, da ni imel prilike, kaj pomisliti. Odvrne mi, da bo takoj dal dva voza, enega za mene, drugega za Rusa. Dal bo seveda tudi stražo, da me spremlja in pazi, da Rus vseeno ne pobegne. Poslal bo pa tudi takoj svojega podčastnika pogledat Rusa.

Slo je veliko hitreje, kot sem mislil. Nekaj minut pozneje je že prihajal madžarski podčastnik pogledat Rusa. Materi županji ni bilo treba nobenega migljanja. Kričala je že pred hišo, naj spravijo naglo jetnika preč, da se otroci ne okužijo. Rus je pa ležal gor na svistih, se zvijal, držal za trebuh in stokal. Podčastnik ga je pogledal samo oddaleč, doli z dvorišča, potem pa stekel.

Konec prihodnjice.

na državljane (inicijativa). Isto načelo velja tudi za zvezno ustavo. Zvezno ustavo treba dati ljudstvu na glasovanje in pravomočna postane se le, ko jo sprejme večina ljudstva in večina kantonov. Če predlaga 1000 državljanov, ki imajo pravico glasovati, da se zvezna ustava celotno spremeni, mora vlada ugoditi.

Od leta 1891 ima ljudstvo tudi pri skupni zakonodaji pravico direktno sodelovati. Če predlaga 500 državljanov kak zakon, mora zvezna vlada tak predlog dati ljudstvu na glasovanje in če ga ljudstvo sprejme, postane zakon.

Centralistična radikalna stranka, sestojeca ponajveč iz nemških protestantskih kantonov, je vedno stremila za tem, da poveča moč zvezne vlade; hotela je dobiti upliv na vlade kantonov, zlasti na šolstvo, da bi se uvedel brezverski pouk. Ta je skušala v cen-

tralističnem smislu spremeniti ustavo Švice. Njene poskuse je dolgo časa onemogočala koalicija dveh kantonalističnih strank, liberalne stranke protestantskih francoskih kantonov, ki so hoteli ohraniti administrativno samoupravo in so se bali za romanstvo, pa katoliške ljudske stranke, ki se je borila za versko šolo. Leta 1874 pa so nemški radikali pridobili francoske liberalce — katoličani so ostali osamljeni in ustava je bila spremenjena v radikalnem centralističnem in svobodomiselnem duhu. Mnogo njenih točk je kulturnobojnih in krši pravice Cerkve. Od l. 1874 se ustava celotno ni več izpremenila. A kulturnobojno razpoloženje je ponehalo, zlasti zadnja desetletja, za Leona XIII. Ljudstvu ni ugajalo prazno proticerkveno hujškanje, na površje so prišla politična in socialna vprašanja, zlasti skrb, da Švica v slučaju neke vojne ostane nevtralna.

Naša moč.

Po svetovni vojski je izbruhnila svetovna revolucija, ki je našla povsod zelo pripravna tla: nezadovoljnost z obstoječimi razmerami. Hotela je prinesiti obodo, hotela povrniti srečo in mir narodom. Iz vsake dežele, kjer je vplamtel plamen revolucije, se slišijo obupni klici prevaranega ljudstva: mesto svobode — suženjstvo, mesto življenja — smrt!

Revolucija je v znamenju svobode opustošila cerkve, morila duhovnike, zabranila katoličanom izvrševati verske dolžnosti. Boj za navidezno svobodo se je spremenil v boj zoper Cerkev. V tem boju se je združilo vse, če tudi po svojih načelih nasprotno, zoper Kristusa. Največji narodnjaki podajo roko svojim največjim narodnim nasprotnikom. Ko je šlo zoper Kristusa sta se tudi znašla sovražnika Herod in Pilat.

Podala sta si roko tudi v Sloveniji, da obsodita Kristusa še enkrat v smrt. Kdor opazuje politično, gospodarsko in pravelno delovanje JDS in JSDS, se mora čuditi, s kako železno doslednostjo zasledujejo isti smoter: uničiti in ljudih ljubezen in spoštovanje do duhovnikov, spoštovanje do Cerkve in tako počasi vzeti narodu vero. Vsi drugi cilji stopijo v ozadje pred tem enim skupnim smotrom. Poglejmo v šole, poglejmo v urade, poglejmo v nasprotne organizacije, vedno pridemo do istega zaključka: boj zoper Cerkev, boj, takozvani kulturni boj je pri nas že splošen, pa zavolj tega še bolj nevaren, ker se skriva pod raznimi krinkami, ker je še precej prikrit.

Mi verni katoličani se tega viharja ne bojimo: izločil bo plevel od dobrega semena.

Zavarovati se pa moramo pravočasno, da nam ne odnese tudi marsikaterega dobrega zrna. Nekateri se vsepremalo zavedajo resnosti sedanjih trenutkov: sanjajo še vedno lepe sanje vojnega pobratimstva z nasprotniki. Kdor še na to misli, ne spada več v sedanj čas, ključ odločno takim utopistom načelnik JDS, dr. Kukovec.

V tej tili pa siloviti borbi moramo paziti posebno na one, ki tvorijo našo največjo silo in moč — našo mladino. Dobro imamo že izvedeno politično organizacijo, dežela je preprežena z gospodarskimi združenji, prosvetne organizacije, posebno še za moško mladino, pa spijo ponekod vojno spanje. V časih se celo dozdeva, da je marsikateremu inteligentu delo za mladino manj vredno in premalenkostno. Tako podcenjevanje se zna pa zelo maščevati. Kaj nam pomagajo vsa politična in slična društva, če se bo naša mladina, zustrupljena po krivih prerokih v vojski in doma, odtrgala cerkvi in veri in hodila pola pregrehe in povere? Brez dobrih mladinskih organizacij izgubijo vse druge organizacije svoj temelj. Ko se bo boj najbolj razbesnel, ko bodo starejši že omahovali, kje bo tedaj naša moč? Ali ne v čisti, verni, zavedni in dobro organizirani mladini? Na Dunaju so, kakor poročajo avstrijski časniki, odpovedali v najtežjih dneh vse politične organizacije, do zadnjega so se pa držala mladinska društva. Znani filozof dr. Rud. Ereklen piše v knjižici: Was bleibt un-

ser Halt: „Starejši rod nam ne bo ustvaril boljših časov. Vse svoje upanje stavimo na doraščajoči rod, na mladino. Trdno smemo pričakovati, da pride od nje novo življenje k nam.“

Prenoviti bo treba organizacije in vpeljati tiste, ki so za sedanj čas najbolj primerne. Te so gotovo: Marijina družba, za fante Orel. O Marijinih družbah bo govor na drugem mestu, tukaj samo nekaj misli o Orlih. Orel je naša najboljša bojna organizacija, ker ima strogo disciplino in ker so njegovi člani navajeni na požrtvovalnost in neustrašenost. Orel je v vsaki župniji legio himne, ki brani do skrajnosti vero in Križ. Orel je sredstvo sil, ki daje novih moči vsem drugim gospodarskim in političnim organizacijam. Orel poživi vse. Orel pomeni boj, Orel pomeni zmago katoliških načel v javnem življenju. Castno spričevalo dajo Orli njegovim nasprotnikom. Sovražijo ga bolj ko vse druge katoliške organizacije. „Mi,“ tako pravi sokolski starosta dr. L. Popovič, nimamo večjega in hujšega nasprotnika kakor Orlov, kakor tudi narod nima nevrednejšega in strastnejšega sovražnika od klerikalcev. Asak Sokol je izdajalec sokolske narodne stvari, ako ne odbija Orlov. (Riječ SHS 12. decembra 1919).

Zaraditega je pa tudi Orel važen v vsaki občini, ker odbija napade svobodomiselnega sokolske la se hoče povsod vnezditi, posebno še v šolah. Sokol hoče mladino pridobiti, vcepiti ji hoče že v mladosti mrznjo do Cerkve in sovraštvo do vere. Njegovega smotrenega tihega delovanja, ki ga podpira tudi vlada, ne opažamo samo po šolah v mestih in trgih, ampak marsikje tudi po deželi. Kaj bo sad tega delovanja? Neveča v najširših masah! Kaj bo posledica? Npravi čut v mladini in narodu bo zamrl. Kdor pozna mladino, vidi že sedaj te posledice.

Kljub temu, da je Sokol izrazito kulturno bojna organizacija, kar sam povdarja v svojem glasilu, se še nekateri verni katoličani ne morejo ločiti od Sokolov. Zgodi se celo, da pošilja katoliški oče svoje otroke k Sokolom, da se tam vzgajajo v protiverskem duhu; ali pa mati, ki pristopa večkrat k sv. zakramentom, dovoli, da se vcepilja otrokom pri Sokolih mrznja do vere. Ravno v tem oziru greš se marsi. Kdo. Tu je treba doslednosti in odločnosti! Mladino naj vzgajajo taki ljudje, ki sami spoštujejo vsaj božje zapovedi in živijo po njih. Komur je pa vseeno ali je Bog ali pa pa ni, kdor zametuje in zaničuje najsvetejše skrivnosti razodete vere, kratkoma, kdor je brezverec, ne bo vzgojil pravno čistega roda.

Zato povsod na delo za organizacije, ki bodo ohranile na podlagi katoliških načel pošteno in nepokvarjeno našo mladino, povsod na delo za Orle. Ore! to bodi naša katoliška narodna armada, krepka po telesu, krepka po duhu.

Kdor ne upa, oziroma ne ve kako začeti, naj preči za navodila Orlovsko zvezo v Ljubljani, oziroma mariborsko ali celjsko orlovsko okrožje. Delo za mladino je važno, predno in kulturno delo. Bolj ko se bodo množile vrste Orlov bolj bo rasla naša moč!

medsebojnih pogajanj bo podala vlada ali demisijo, ali pa bo razpuščen parlament in razpisane nove volitve. Regent Aleksander bo moral odločiti o volitvah.

Opozicija zahteva, da se brž ko brž izde- la volilni zakon, parlament pa se naj sam odgodi, dokler se ne razpišejo volitve v konstituanto. Narodno predstavništvo se naj smatra za razpuščeno, dokler se ne snide konstituanta.

Za sestavo koncentracijske vlade se namerava regent Aleksander enkrat pozvati vse parlamentarne stranke. Opozicija baje namerava sprejeti nekaj pogojev demokracije in si pridržati ministrstvo notranjih zadev.

Najvoljnejši poslanci demokratske zajednice so zapustili Beograd, ker smatrajo pogajanja med vlado in opozicijo za pokopana.

Ako bi propadel še regent Aleksander, da dovede vlado in opozicijo do ustvaritve koncentracijske vlade, bo moral demisionirati vlada in razpisati volitve, ker ni verjetno, da bi se mogel sestaviti delazmožni nevtralni kabinet.

Po sedanjih naredbi se bodo vršile volitve agrarnih odborov v Hrvatski, Slavoniji in Medimurju 20. in 29. 4. Mandati novih agrarnih odborov bodo trajali 1 leto. Volilno pravico imajo tudi vse gospodarstvo samosojno vodeče kmetice. Madžari in Nemci v tem ozenilju ne smejo voliti. Cerkev dobi za cerkvena veleposestva svoje delegate.

Volitve v Narodno predstavništvo se bodo vršile po dosedaj po ministru konstituante izdelanem in revidiranem volilnem redu po večjih volilnih okrajih. V Srbiji, Bosni in Hercegovini ostaneja volilna okrožja, na Hrvatskem županije. Banat, Bačka in Crna gora bodo tvorile vsako zase volilni okraj. Medimurje bo združeno z varaždinskimi okrajem v едно volilno celoto. Slovenija dobi dva volilna okraja. Stajerska je združena s Prekmurjem, Kranjska s Koroškim in Primorjem. Vsakih 40.000 volilcev voli enega poslanca. Ako je v okraju 27.000 prebivalcev nad 40.000, dobi okraj en mandat več. Ljubljana dobi tri mandate. Kdor hoče biti voljen, mora biti star 25 let. 100 volilcev lahko predlaga svojo kandidatno listo.

Italija.

Italija nadaljuje svojo hinavsko politiko. Sedaj je ministrski predsednik Nitti priobčil dolg razgovor v ameriški uradni korespondenci „Associated Press“. Strašno ga boli, da Amerika ne nastopi proti Jugoslaviji, opisuje bahavo, kako nesebično je posegala Italija v vojsko, samo iz ljubezni do entente, ki ji sedaj ne privošči niti majhnega užitka, da požre Jugoslovanje, da ima Italija, strašno rada Jugoslavijo, tak rada, da bi jo najraje požrla. Naj torej prične Amerika na Jugoslovane, da bodo tudi oni vzljubili Italijo in ji sami lezli v želodec.

Nemčija.

V Slezwiku se je izvršilo v torek ljudsko glasovanje, kam naj ta dežela pripada: k Danski ali k Nemčiji. Leta 1864 so Nemci s pomočjo Avstrije to deželo iztrgali Dancem, sedaj so jo Danci dobili nazaj poton ljudskega glasovanja. Po doslej znanih poročilih je bilo za Dance oddanih 72.773 glasov, za Nemčijo pa 24.393. Nekaj izidov še manjka. To je bilo prvo ljudsko glasovanje, katero je odredila ententa. Izpadlo je za Nemce neugodno.

Madžarska.

Pri ožjih volitvah je na Madžarskem doslej bilo izvoljenih 8 krščanskih narodnjakov in 9 iz stranke malih kmetov. Sedaj manjka še samo izidov 12 poslancev. Ožje volitve niso torej čisto nič spremenile razmerja strank, kakor je nastalo po prvih volitvah. Najmočnejša je stranka krščansko-narodna, nekoliko slabša je stranka malih kmetov, potem pride nekaj strancic z neznanim številom glasov.

Dnevne vesti.

Pozor na občinske volitve! V najkrajšem času bode okrajno glavarstvo izdalo naredbi, da se morajo volilni imeniki razgrniti. Takrat se prične reklamacijska doba, ki traja samo osem dni. Preglejte takoj razgrnjene imenike, poslužite se izdatno in dostojno reklamacij!

Zborovanja dr. Hohnjeca.

Mozirje. V soboto, 21. februarja, bo pri nas podučen tečaj, prirejen od Kmetske in Kršč. soc. zveze. Tečaj se začne ob 9. uri in se vrši pri Strmškem. Govorita dr. Hohnjec in Pušenjak. Pridite v najobilnejšem številu! Tudi ženske so vabljenje.

Petrovče. V nedeljo, 22. februarja, se tukaj vrši velik ženski shod v Društveni dvorani. Shod bo predpoldne po drugem cerkvenem pravilu. Govori poslanec dr. Hohnjec. Žene in dekleta, pridite!

Gomilsko. V nedeljo, 22. februarja, ob 3. uri popoldne bo pri nas občni zbor izobraževalnega društva. Govori poslanec dr. Hohnjec.

Nesramnost madžarskega Juda. Jud ostane Juda, naj se obleče v kakoršnokoli obleko in pusti krstiti na kakoršnokoli vero. Edini način občevanja z njim je, da se ga izogneš kot garjevega psa, ali pa ga oplaziš s kolom. V Maribor se je priklatil neki madžarski čilit, ki nastopa danes kot — mednarodni boljševek, kaj je bil med vosko, ne vemo, samo toliko je gotovo, da je tudi med vojsko znal obračati na tako plat, da je bilo zanj dobro, za druge pa slabo. Ne vemo tudi, kaj bo čez nekaj časa. Če ne bode nesel boljševizem, postane lahko vladni špičelj in agent kapitalistov. Judu je slednjič vseeno. Vedno obrne tako, da je za njega prav, za druge pa slabo. Neki pritepeni madžarski Jud dela torej pri nas trenutno v — boljševizmu, kakor dela ta ali oni njegovih obrezanih ali neobrezanih rojakov: v starih hlačah, drugi v žitu, tretji v železju, četrti v politiki, peti v umetnosti, šesti v prostituciji, sedmi v alkoholizmu in tako dalje. Ko je ententa stavila zloglasni ultimatum, se je razburila popolnoma naravno in opravičeno vsa jugoslovanska javnost ter protestirala na številnih shodih. Ne moremo pričakovati, da bo taka zadeva zanimala tudi pritepenega madžarskega Juda, kateremu je naša država tuja, kot lanski sneg. Pričakovali bi pa, da se vsaj ne bo obregnil ob zadevo, ki je za vse državljane tako grenkobna. Ne! Norčuje se iz vsega, psuje, zabavlja. Pravi, da je vse skupaj aranžiral le samo državni aparat, udeležba je bila prisiljena, izjave naročene. Govorniki so bili samo šovinistični hujškači. Na teh zborovanjih so nastopali tudi socialisti in komunisti. Torej je bila tudi demonstracija belgrajske komunistične mladine naročena od vlade, a govorniki samo šovinistični hujškači. Take reči si lahko dovoli madžarski Jud, ki se klati po Mariboru. Poslušalci so bili sami tepci, duševno manjvredni ljudje, ki so pustili, da so jih govorniki obmetavali z

Politične vesti.

Jugoslavija.

Pogajanja med vlado in opozicijo niso dovedla doslej do nikakega sporazuma. Dosedanja demokracistična socialistična vlada je čutila vsled svoje delanezmožnosti potrebo za ustvaritev novega kabineta. Pri vsej tej potrebi po preosnovi vlade pa je obdržala željo, da ostanejo vse dosedanje stranke takorekoc same na vladi. Dosedanja vlada je stavila zahtevo, da se ustvari nova koncentracijska vlada, ki bi tvorila samo jamstvo za redno in nemoteno parlamentarno delovanje, brez nadaljnjih koncesij opozicije. Vladi je se podprl v svojih zahtevah regent sam, ki je obljubil, da bo dal vlado v slučaju, da se razbijejo pogajanja za koncentracijo, nevladnim — nevtralnim osebam. Vlada je storila toraj sama in potem časopisja vse, samo, da se onemogoči koncentracija in se ustvari nevtralna vlada. Opozicija je stavila svoje predloge za vstop v vlado na pošten in odkrit način, odklonila je pa odločno vsako nasilje. Opozicija ni nameravala podaljšati dobo sedanjemu parlamentu po nepotrebnem smrti, zahteva, ako bodo pokopana pogajanja, da se izvršijo volitve in preidemo v ustavno skupščino.

Razgovori za sestavo koncentracijskega kabineta so bili ukinjeni 10. t. m., ker se opozicija ni mogla zediniti z vlado niti v vprašanju celokupnega delovanja Narodnega predstavništva. Vsled razbitja

10. do 12. ure v poslopju VI, vrata 18 pri upravi vojašnice. Interesentom stoji tozadevna pogodba dnevno od 11. do 12. ure v navedeni sobi v pogled na razpolago.

Mestno gledališče v Mariboru. Repertoire za

hodoče dni: V soboto, dne 14. t. m.: „Nebesa na zemlji“, ab. B 23. — V nedeljo, dne 15. t. m., popoldne ob 4.15. uri ljudska predstava „Reveček Andrejček“ in zvečer „Brez denarja“ izven abonementa. — V torek, dne 17. t. m.: Velika gledališka reduta. Po vseh dvoranah ples, v gledališču kabaret. Prvi kabaret se že prične ob 21. uri, drugi ob 24. uri. — Brzjav iz Ljubljane: Ples v maskah pri gledališki reduti dovoljen, posebna komisija naj maske kontrolira.

Iz pisarne slov. mestn. gledališča. Ker je „Jugoslavija“ posnela iz tukajšnjih listov nepravilno notico, kjer je bilo objavljeno, da priredi gledališko reduto gledališko osebje, se resnici na ljubo javlja, da priredi isto ravateljstvo samo, sicer dobi gledališko osebje polovico čistega dobička. Sol v vsaki množini se dobi v trgovini Šort, Maribor, Koroška cesta.

O razmerah v Dravski dolini smo priobčili v eni zadnjih številčk daljšo notico, kjer smo samo namignili na nekatera dejstva, ki ne delajo posebne časti ne našim oblastim, ne posameznim vodilnim krogom v tem okraju. Ta notica je morala zadeti precej v živo, ker smo dobili iz dotičnih krogov nekaj dementi, in od več strani iz okraja pa pritrdilna pisma, češ, da je bilo zadnji čas, da smo posvetili v nezdrave razmere tega okraja. Zeliho, da bi se dotaknili še večkrat teh razmer in govorili bolj odkrito in tudi bolj ostro, kakor v zadnji notici. — Spriznamo radi in odkrito, da nismo hoteli nikomur delati krivice, tudi g. okrajnemu glavarju ne. Ne gre nam za osebo, ampak za dejstva in za narodno stvar v okraju, ki je toliko trpel od nasprotnikov. Zato nismo imenovali nikogar, da smo bili po dopisniku mistificirani, to tudi ni res. Vemo prav dobro, da skuša ravno gospod okrajni glavar vse rešiti sporazumno z zaupniki dotičnega okraja. To je lepo in prav. A vprašanje je, kakšni so dotični zaupniki in kako vlogo igrajo pri njih osebnosti, sorodstva, prijateljstva in razni drugi stiki. In o tem se mnogo govori po okraju. Faktum je, da kljub raznim sestankom zaupnikov odločitev par ostaja cel okraj v najvažnejših stvareh. Radi verjamemo, da hočejo biti informatorji z g. okrajnim glavarjem red stvarni in pravični. Kljub temu pa kažejo razne skušnje zadnjih mesecev, da so osebnosti in razni drugi stiki igrali pri posameznikih veliko vlogo. Zlasti glavarjevimi svetovalci so čisto Nemci, zadovoljni s tem, da so stali na strani Gospodje, če bi hoteli, da bi se občinstvo imelo drugo mnenje o našem mariborskem okraju, pa bi ga tudi druga mnenja vstvarili z drugim in drugačnim delom. Naši obmejni kraji in ljudje so se kar tako v celoti preobrnili, njih dobi od nasprotnikov in po vsej pravici lahko zahtevamo, da naj bodo že konec tega trpljenja v naši državi za vselej in da se ne povrne nikoli več. Naši nasprotniki so izrabljali svojo oblast v zahtevanje našega življa. Uporabljajmo jo mi vsaj v zaščito. Kdor pa pomaga nasprotnikom do oblasti, pripomore obenem do zatiranja našega ljudstva. Zakaj pokazali so že prepogosto, da so ostali povsem stari ter se niso ničesar naučili v teh časih.

Povišanje proizvodnje tobaka. Uprava monopola tobaka je sklenila, poviša i proizvodnje tobaka na 10 milijonov kg. Tobakni delavci dobe draginske doklade in priboljške.

Jugoslovanske bolnice bodo sprejele 700 ranjenecv iz Rusije donskega in barkovskega voja.

Smarjeta ob Pesnici. Naša kmetijska podružnica priredi v nedeljo, dne 15. t. m., popoldne po poznih službi božji v tukajšnji šoli poučno zborovanje. Predavati pride priznani strokovnjak g. Znidarič, ravnatelj vinarske in sadjarske šole v Mariboru in sicer o: Trtni rezi, gnojenju, pretakanju vina in drugih času primernih vinogradskih opravilih. Domačini in okoljani, pridite zato v obilnem številu!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Okrajnemu zastopu bi priporočali, naj ukrene potrebno, da ne bomo gajili tako globoko v blatu in luži. Gramoza ali drugega kanna, ki bi se naj zbil, je dovolj na razpolago. Naj postavijo dva cestarja s primerno plačo, ukazem in navodilom in prepričani smo, da bi spravila ako bi se njima dalo delo v akord, čisto zopet v red. Kar je bilo mogoče takoj za fronto, je mogoče tudi pri nas. Pri tako zanemarljivi cesti trpi živina, trpijo vozovi in ljudje. Cel potok, ki bi naj tekel v cestnem jarku, teče po cesti. Ne vemo, za kaj imamo cestarja, če se za isto nič ne brigi.

Muta. Pod krinko socijalnega demokratizma so se vršili pri nas javni in tajni shodi, na katerih so se govorile naravnost škandalozne reči. Ti ljudje ne moteno hujskajo in si prisvajajo pravico, češ, da smejo odstavljati organizmo in druge državne funkcije, kakor oni sami govorijo, da bodo sociji določali meje tam okoli in še druge kozlarije. Za gerenta se pa naj postavi moža, ki se bo brigal za take dogodke in kateremu se ne treba ozirati iz „trgovskih ozirov“ ne na levo, ne na desno in ki bi mogel višje oblasti nepristranski informirati. Oblasti, vzdrnite se in napravite red!

Ormoz. Oseba vest. Mestni gerent dr. Lašič se je odločil, da ne sprejme mandata v občinski odbor in tudi ne mesta župana. Potrjuje se tudi vest, da dr. Lašič prostovoljno odloži mestno gerentovo Zastopal bi ga do izvolitve novega župana gerentov namestnik, g. dr. Strele, SHS notar v Ormožu.

Kantilna v Meljski vojašnici v Mariboru odda se potem licitacije, ki se vrši 1. marca t. l. od

10. do 12. ure v poslopju VI, vrata 18 pri upravi vojašnice. Interesentom stoji tozadevna pogodba dnevno od 11. do 12. ure v navedeni sobi v pogled na razpolago.

Mestno gledališče v Mariboru. Repertoire za

hodoče dni: V soboto, dne 14. t. m.: „Nebesa na zemlji“, ab. B 23. — V nedeljo, dne 15. t. m., popoldne ob 4.15. uri ljudska predstava „Reveček Andrejček“ in zvečer „Brez denarja“ izven abonementa. — V torek, dne 17. t. m.: Velika gledališka reduta. Po vseh dvoranah ples, v gledališču kabaret. Prvi kabaret se že prične ob 21. uri, drugi ob 24. uri. — Brzjav iz Ljubljane: Ples v maskah pri gledališki reduti dovoljen, posebna komisija naj maske kontrolira.

Iz pisarne slov. mestn. gledališča. Ker je „Jugoslavija“ posnela iz tukajšnjih listov nepravilno notico, kjer je bilo objavljeno, da priredi gledališko reduto gledališko osebje, se resnici na ljubo javlja, da priredi isto ravateljstvo samo, sicer dobi gledališko osebje polovico čistega dobička. Sol v vsaki množini se dobi v trgovini Šort, Maribor, Koroška cesta.

O razmerah v Dravski dolini smo priobčili v eni zadnjih številčk daljšo notico, kjer smo samo namignili na nekatera dejstva, ki ne delajo posebne časti ne našim oblastim, ne posameznim vodilnim krogom v tem okraju. Ta notica je morala zadeti precej v živo, ker smo dobili iz dotičnih krogov nekaj dementi, in od več strani iz okraja pa pritrdilna pisma, češ, da je bilo zadnji čas, da smo posvetili v nezdrave razmere tega okraja. Zeliho, da bi se dotaknili še večkrat teh razmer in govorili bolj odkrito in tudi bolj ostro, kakor v zadnji notici. — Spriznamo radi in odkrito, da nismo hoteli nikomur delati krivice, tudi g. okrajnemu glavarju ne. Ne gre nam za osebo, ampak za dejstva in za narodno stvar v okraju, ki je toliko trpel od nasprotnikov. Zato nismo imenovali nikogar, da smo bili po dopisniku mistificirani, to tudi ni res. Vemo prav dobro, da skuša ravno gospod okrajni glavar vse rešiti sporazumno z zaupniki dotičnega okraja. To je lepo in prav. A vprašanje je, kakšni so dotični zaupniki in kako vlogo igrajo pri njih osebnosti, sorodstva, prijateljstva in razni drugi stiki. In o tem se mnogo govori po okraju. Faktum je, da kljub raznim sestankom zaupnikov odločitev par ostaja cel okraj v najvažnejših stvareh. Radi verjamemo, da hočejo biti informatorji z g. okrajnim glavarjem red stvarni in pravični. Kljub temu pa kažejo razne skušnje zadnjih mesecev, da so osebnosti in razni drugi stiki igrali pri posameznikih veliko vlogo. Zlasti glavarjevimi svetovalci so čisto Nemci, zadovoljni s tem, da so stali na strani Gospodje, če bi hoteli, da bi se občinstvo imelo drugo mnenje o našem mariborskem okraju, pa bi ga tudi druga mnenja vstvarili z drugim in drugačnim delom. Naši obmejni kraji in ljudje so se kar tako v celoti preobrnili, njih dobi od nasprotnikov in po vsej pravici lahko zahtevamo, da naj bodo že konec tega trpljenja v naši državi za vselej in da se ne povrne nikoli več. Naši nasprotniki so izrabljali svojo oblast v zahtevanje našega življa. Uporabljajmo jo mi vsaj v zaščito. Kdor pa pomaga nasprotnikom do oblasti, pripomore obenem do zatiranja našega ljudstva. Zakaj pokazali so že prepogosto, da so ostali povsem stari ter se niso ničesar naučili v teh časih.

Povišanje proizvodnje tobaka. Uprava monopola tobaka je sklenila, poviša i proizvodnje tobaka na 10 milijonov kg. Tobakni delavci dobe draginske doklade in priboljške.

Jugoslovanske bolnice bodo sprejele 700 ranjenecv iz Rusije donskega in barkovskega voja.

Smarjeta ob Pesnici. Naša kmetijska podružnica priredi v nedeljo, dne 15. t. m., popoldne po poznih službi božji v tukajšnji šoli poučno zborovanje. Predavati pride priznani strokovnjak g. Znidarič, ravnatelj vinarske in sadjarske šole v Mariboru in sicer o: Trtni rezi, gnojenju, pretakanju vina in drugih času primernih vinogradskih opravilih. Domačini in okoljani, pridite zato v obilnem številu!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Okrajnemu zastopu bi priporočali, naj ukrene potrebno, da ne bomo gajili tako globoko v blatu in luži. Gramoza ali drugega kanna, ki bi se naj zbil, je dovolj na razpolago. Naj postavijo dva cestarja s primerno plačo, ukazem in navodilom in prepričani smo, da bi spravila ako bi se njima dalo delo v akord, čisto zopet v red. Kar je bilo mogoče takoj za fronto, je mogoče tudi pri nas. Pri tako zanemarljivi cesti trpi živina, trpijo vozovi in ljudje. Cel potok, ki bi naj tekel v cestnem jarku, teče po cesti. Ne vemo, za kaj imamo cestarja, če se za isto nič ne brigi.

Muta. Pod krinko socijalnega demokratizma so se vršili pri nas javni in tajni shodi, na katerih so se govorile naravnost škandalozne reči. Ti ljudje ne moteno hujskajo in si prisvajajo pravico, češ, da smejo odstavljati organizmo in druge državne funkcije, kakor oni sami govorijo, da bodo sociji določali meje tam okoli in še druge kozlarije. Za gerenta se pa naj postavi moža, ki se bo brigal za take dogodke in kateremu se ne treba ozirati iz „trgovskih ozirov“ ne na levo, ne na desno in ki bi mogel višje oblasti nepristranski informirati. Oblasti, vzdrnite se in napravite red!

Ormoz. Oseba vest. Mestni gerent dr. Lašič se je odločil, da ne sprejme mandata v občinski odbor in tudi ne mesta župana. Potrjuje se tudi vest, da dr. Lašič prostovoljno odloži mestno gerentovo Zastopal bi ga do izvolitve novega župana gerentov namestnik, g. dr. Strele, SHS notar v Ormožu.

Kantilna v Meljski vojašnici v Mariboru odda se potem licitacije, ki se vrši 1. marca t. l. od

10. do 12. ure v poslopju VI, vrata 18 pri upravi vojašnice. Interesentom stoji tozadevna pogodba dnevno od 11. do 12. ure v navedeni sobi v pogled na razpolago.

Mestno gledališče v Mariboru. Repertoire za

hodoče dni: V soboto, dne 14. t. m.: „Nebesa na zemlji“, ab. B 23. — V nedeljo, dne 15. t. m., popoldne ob 4.15. uri ljudska predstava „Reveček Andrejček“ in zvečer „Brez denarja“ izven abonementa. — V torek, dne 17. t. m.: Velika gledališka reduta. Po vseh dvoranah ples, v gledališču kabaret. Prvi kabaret se že prične ob 21. uri, drugi ob 24. uri. — Brzjav iz Ljubljane: Ples v maskah pri gledališki reduti dovoljen, posebna komisija naj maske kontrolira.

Iz pisarne slov. mestn. gledališča. Ker je „Jugoslavija“ posnela iz tukajšnjih listov nepravilno notico, kjer je bilo objavljeno, da priredi gledališko reduto gledališko osebje, se resnici na ljubo javlja, da priredi isto ravateljstvo samo, sicer dobi gledališko osebje polovico čistega dobička. Sol v vsaki množini se dobi v trgovini Šort, Maribor, Koroška cesta.

O razmerah v Dravski dolini smo priobčili v eni zadnjih številčk daljšo notico, kjer smo samo namignili na nekatera dejstva, ki ne delajo posebne časti ne našim oblastim, ne posameznim vodilnim krogom v tem okraju. Ta notica je morala zadeti precej v živo, ker smo dobili iz dotičnih krogov nekaj dementi, in od več strani iz okraja pa pritrdilna pisma, češ, da je bilo zadnji čas, da smo posvetili v nezdrave razmere tega okraja. Zeliho, da bi se dotaknili še večkrat teh razmer in govorili bolj odkrito in tudi bolj ostro, kakor v zadnji notici. — Spriznamo radi in odkrito, da nismo hoteli nikomur delati krivice, tudi g. okrajnemu glavarju ne. Ne gre nam za osebo, ampak za dejstva in za narodno stvar v okraju, ki je toliko trpel od nasprotnikov. Zato nismo imenovali nikogar, da smo bili po dopisniku mistificirani, to tudi ni res. Vemo prav dobro, da skuša ravno gospod okrajni glavar vse rešiti sporazumno z zaupniki dotičnega okraja. To je lepo in prav. A vprašanje je, kakšni so dotični zaupniki in kako vlogo igrajo pri njih osebnosti, sorodstva, prijateljstva in razni drugi stiki. In o tem se mnogo govori po okraju. Faktum je, da kljub raznim sestankom zaupnikov odločitev par ostaja cel okraj v najvažnejših stvareh. Radi verjamemo, da hočejo biti informatorji z g. okrajnim glavarjem red stvarni in pravični. Kljub temu pa kažejo razne skušnje zadnjih mesecev, da so osebnosti in razni drugi stiki igrali pri posameznikih veliko vlogo. Zlasti glavarjevimi svetovalci so čisto Nemci, zadovoljni s tem, da so stali na strani Gospodje, če bi hoteli, da bi se občinstvo imelo drugo mnenje o našem mariborskem okraju, pa bi ga tudi druga mnenja vstvarili z drugim in drugačnim delom. Naši obmejni kraji in ljudje so se kar tako v celoti preobrnili, njih dobi od nasprotnikov in po vsej pravici lahko zahtevamo, da naj bodo že konec tega trpljenja v naši državi za vselej in da se ne povrne nikoli več. Naši nasprotniki so izrabljali svojo oblast v zahtevanje našega življa. Uporabljajmo jo mi vsaj v zaščito. Kdor pa pomaga nasprotnikom do oblasti, pripomore obenem do zatiranja našega ljudstva. Zakaj pokazali so že prepogosto, da so ostali povsem stari ter se niso ničesar naučili v teh časih.

Povišanje proizvodnje tobaka. Uprava monopola tobaka je sklenila, poviša i proizvodnje tobaka na 10 milijonov kg. Tobakni delavci dobe draginske doklade in priboljške.

Jugoslovanske bolnice bodo sprejele 700 ranjenecv iz Rusije donskega in barkovskega voja.

Smarjeta ob Pesnici. Naša kmetijska podružnica priredi v nedeljo, dne 15. t. m., popoldne po poznih službi božji v tukajšnji šoli poučno zborovanje. Predavati pride priznani strokovnjak g. Znidarič, ravnatelj vinarske in sadjarske šole v Mariboru in sicer o: Trtni rezi, gnojenju, pretakanju vina in drugih času primernih vinogradskih opravilih. Domačini in okoljani, pridite zato v obilnem številu!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Okrajnemu zastopu bi priporočali, naj ukrene potrebno, da ne bomo gajili tako globoko v blatu in luži. Gramoza ali drugega kanna, ki bi se naj zbil, je dovolj na razpolago. Naj postavijo dva cestarja s primerno plačo, ukazem in navodilom in prepričani smo, da bi spravila ako bi se njima dalo delo v akord, čisto zopet v red. Kar je bilo mogoče takoj za fronto, je mogoče tudi pri nas. Pri tako zanemarljivi cesti trpi živina, trpijo vozovi in ljudje. Cel potok, ki bi naj tekel v cestnem jarku, teče po cesti. Ne vemo, za kaj imamo cestarja, če se za isto nič ne brigi.

Muta. Pod krinko socijalnega demokratizma so se vršili pri nas javni in tajni shodi, na katerih so se govorile naravnost škandalozne reči. Ti ljudje ne moteno hujskajo in si prisvajajo pravico, češ, da smejo odstavljati organizmo in druge državne funkcije, kakor oni sami govorijo, da bodo sociji določali meje tam okoli in še druge kozlarije. Za gerenta se pa naj postavi moža, ki se bo brigal za take dogodke in kateremu se ne treba ozirati iz „trgovskih ozirov“ ne na levo, ne na desno in ki bi mogel višje oblasti nepristranski informirati. Oblasti, vzdrnite se in napravite red!

Ormoz. Oseba vest. Mestni gerent dr. Lašič se je odločil, da ne sprejme mandata v občinski odbor in tudi ne mesta župana. Potrjuje se tudi vest, da dr. Lašič prostovoljno odloži mestno gerentovo Zastopal bi ga do izvolitve novega župana gerentov namestnik, g. dr. Strele, SHS notar v Ormožu.

Kantilna v Meljski vojašnici v Mariboru odda se potem licitacije, ki se vrši 1. marca t. l. od

10. do 12. ure v poslopju VI, vrata 18 pri upravi vojašnice. Interesentom stoji tozadevna pogodba dnevno od 11. do 12. ure v navedeni sobi v pogled na razpolago.

Mestno gledališče v Mariboru. Repertoire za

hodoče dni: V soboto, dne 14. t. m.: „Nebesa na zemlji“, ab. B 23. — V nedeljo, dne 15. t. m., popoldne ob 4.15. uri ljudska predstava „Reveček Andrejček“ in zvečer „Brez denarja“ izven abonementa. — V torek, dne 17. t. m.: Velika gledališka reduta. Po vseh dvoranah ples, v gledališču kabaret. Prvi kabaret se že prične ob 21. uri, drugi ob 24. uri. — Brzjav iz Ljubljane: Ples v maskah pri gledališki reduti dovoljen, posebna komisija naj maske kontrolira.

Iz pisarne slov. mestn. gledališča. Ker je „Jugoslavija“ posnela iz tukajšnjih listov nepravilno notico, kjer je bilo objavljeno, da priredi gledališko reduto gledališko osebje, se resnici na ljubo javlja, da priredi isto ravateljstvo samo, sicer dobi gledališko osebje polovico čistega dobička. Sol v vsaki množini se dobi v trgovini Šort, Maribor, Koroška cesta.

O razmerah v Dravski dolini smo priobčili v eni zadnjih številčk daljšo notico, kjer smo samo namignili na nekatera dejstva, ki ne delajo posebne časti ne našim oblastim, ne posameznim vodilnim krogom v tem okraju. Ta notica je morala zadeti precej v živo, ker smo dobili iz dotičnih krogov nekaj dementi, in od več strani iz okraja pa pritrdilna pisma, češ, da je bilo zadnji čas, da smo posvetili v nezdrave razmere tega okraja. Zeliho, da bi se dotaknili še večkrat teh razmer in govorili bolj odkrito in tudi bolj ostro, kakor v zadnji notici. — Spriznamo radi in odkrito, da nismo hoteli nikomur delati krivice, tudi g. okrajnemu glavarju ne. Ne gre nam za osebo, ampak za dejstva in za narodno stvar v okraju, ki je toliko trpel od nasprotnikov. Zato nismo imenovali nikogar, da smo bili po dopisniku mistificirani, to tudi ni res. Vemo prav dobro, da skuša ravno gospod okrajni glavar vse rešiti sporazumno z zaupniki dotičnega okraja. To je lepo in prav. A vprašanje je, kakšni so dotični zaupniki in kako vlogo igrajo pri njih osebnosti, sorodstva, prijateljstva in razni drugi stiki. In o tem se mnogo govori po okraju. Faktum je, da kljub raznim sestankom zaupnikov odločitev par ostaja cel okraj v najvažnejših stvareh. Radi verjamemo, da hočejo biti informatorji z g. okrajnim glavarjem red stvarni in pravični. Kljub temu pa kažejo razne skušnje zadnjih mesecev, da so osebnosti in razni drugi stiki igrali pri posameznikih veliko vlogo. Zlasti glavarjevimi svetovalci so čisto Nemci, zadovoljni s tem, da so stali na strani Gospodje, če bi hoteli, da bi se občinstvo imelo drugo mnenje o našem mariborskem okraju, pa bi ga tudi druga mnenja vstvarili z drugim in drugačnim delom. Naši obmejni kraji in ljudje so se kar tako v celoti preobrnili, njih dobi od nasprotnikov in po vsej pravici lahko zahtevamo, da naj bodo že konec tega trpljenja v naši državi za vselej in da se ne povrne nikoli več. Naši nasprotniki so izrabljali svojo oblast v zahtevanje našega življa. Uporabljajmo jo mi vsaj v zaščito. Kdor pa pomaga nasprotnikom do oblasti, pripomore obenem do zatiranja našega ljudstva. Zakaj pokazali so že prepogosto, da so ostali povsem stari ter se niso ničesar naučili v teh časih.

Povišanje proizvodnje tobaka. Uprava monopola tobaka je sklenila, poviša i proizvodnje tobaka na 10 milijonov kg. Tobakni delavci dobe draginske doklade in priboljške.

Jugoslovanske bolnice bodo sprejele 700 ranjenecv iz Rusije donskega in barkovskega voja.

Smarjeta ob Pesnici. Naša kmetijska podružnica priredi v nedeljo, dne 15. t. m., popoldne po poznih službi božji v tukajšnji šoli poučno zborovanje. Predavati pride priznani strokovnjak g. Znidarič, ravnatelj vinarske in sadjarske šole v Mariboru in sicer o: Trtni rezi, gnojenju, pretakanju vina in drugih času primernih vinogradskih opravilih. Domačini in okoljani, pridite zato v obilnem številu!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Okrajnemu zastopu bi priporočali, naj ukrene potrebno, da ne bomo gajili tako globoko v blatu in luži. Gramoza ali drugega kanna, ki bi se naj zbil, je dovolj na razpolago. Naj postavijo dva cestarja s primerno plačo, ukazem in navodilom in prepričani smo, da bi spravila ako bi se njima dalo delo v akord, čisto zopet v red. Kar je bilo mogoče takoj za fronto, je mogoče tudi pri nas. Pri tako zanemarljivi cesti trpi živina, trpijo vozovi in ljudje. Cel potok, ki bi naj tekel v cestnem jarku, teče po cesti. Ne vemo, za kaj imamo cestarja, če se za isto nič ne brigi.

Muta. Pod krinko socijalnega demokratizma so se vršili pri nas javni in tajni shodi, na katerih so se govorile naravnost škandalozne reči. Ti ljudje ne moteno hujskajo in si prisvajajo pravico, češ, da smejo odstavljati organizmo in druge državne funkcije, kakor oni sami govorijo, da bodo sociji določali meje tam okoli in še druge kozlarije. Za gerenta se pa naj postavi moža, ki se bo brigal za take dogodke in kateremu se ne treba ozirati iz „trgovskih ozirov“ ne na levo, ne na desno in ki bi mogel višje oblasti nepristranski informirati. Oblasti, vzdrnite se in napravite red!

Ormoz. Oseba vest. Mestni gerent dr. Lašič se je odločil, da ne sprejme mandata v občinski odbor in tudi ne mesta župana. Potrjuje se tudi vest, da dr. Lašič prostovoljno odloži mestno gerentovo Zastopal bi ga do izvolitve novega župana gerentov namestnik, g. dr. Strele, SHS notar v Ormožu.

Kantilna v Meljski vojašnici v Mariboru odda se potem licitacije, ki se vrši 1. marca t. l. od

10. do 12. ure v poslopju VI, vrata 18 pri upravi vojašnice. Interesentom stoji tozadevna pogodba dnevno od 11. do 12. ure v navedeni sobi v pogled na razpolago.

Mestno gledališče v Mariboru. Repertoire za

hodoče dni: V soboto, dne 14. t. m.: „Nebesa na zemlji“, ab. B 23. — V nedeljo, dne 15. t. m., popoldne ob 4.15. uri ljudska predstava „Reveček Andrejček“ in zvečer „Brez denarja“ izven abonementa. — V torek, dne 17. t. m.: Velika gledališka reduta. Po vseh dvoranah ples, v gledališču kabaret. Prvi kabaret se že prične ob 21. uri, drugi ob 24. uri. — Brzjav iz Ljubljane: Ples v maskah pri gledališki reduti dovoljen, posebna komisija naj maske kontrolira.

Iz pisarne slov. mestn. gledališča. Ker je „Jugoslavija“ posnela iz tukajšnjih listov nepravilno notico, kjer je bilo objavljeno, da priredi gledališko reduto gledališko osebje, se resnici na ljubo javlja, da priredi isto ravateljstvo samo, sicer dobi gledališko osebje polovico čistega dobička. Sol v vsaki množini se dobi v trgovini Šort, Maribor, Koroška cesta.

O razmerah v Dravski dolini smo priobčili v eni zadnjih številčk daljšo notico, kjer smo samo namignili na nekatera dejstva, ki ne delajo posebne časti ne našim oblastim, ne posameznim vodilnim krogom v tem okraju. Ta notica je morala zadeti precej v živo, ker smo dobili iz dotičnih krogov nekaj dementi, in od več strani iz okraja pa pritrdilna pisma, češ, da je bilo zadnji čas, da smo posvetili v nezdrave razmere tega okraja. Zeliho, da bi se dotaknili še večkrat teh razmer in govorili bolj odkrito in tudi bolj ostro, kakor v zadnji notici. — Spriznamo radi in odkrito, da nismo hoteli nikomur delati krivice, tudi g. okrajnemu glavarju ne. Ne gre nam za osebo, ampak za dejstva in za narodno stvar v okraju, ki je toliko trpel od nasprotnikov. Zato nismo imenovali nikogar, da smo bili po dopisniku mistificirani, to tudi ni res. Vemo prav dobro, da skuša ravno gospod okrajni glavar vse rešiti sporazumno z zaupniki dotičnega okraja. To je lepo in prav. A vprašanje je, kakšni so dotični zaupniki in kako vlogo igrajo pri njih osebnosti, sorodstva, prijateljstva in razni drugi stiki. In o tem se mnogo govori po okraju. Faktum je, da kljub raznim sestankom zaupnikov odločitev par ostaja cel okraj v najvažnejših stvareh. Radi verjamemo, da hočejo biti informatorji z g. okrajnim glavarjem red stvarni in pravični. Kljub temu pa kažejo razne skušnje zadnjih mesecev, da so osebnosti in razni drugi stiki igrali pri posameznikih veliko vlogo. Zlasti glavarjevimi svetovalci so čisto Nemci, zadovoljni s tem, da so stali na strani Gospodje, če bi hoteli, da bi se občinstvo imelo drugo mnenje o našem mariborskem okraju, pa bi ga tudi druga mnenja vstvarili z drugim in drugačnim delom. Naši obmejni kraji in ljudje so se kar tako v celoti preobrnili, njih dobi od nasprotnikov in po vsej pravici lahko zahtevamo, da naj bodo že konec tega trpljenja v naši državi za vselej in da se ne povrne nikoli več. Naši nasprotniki so izrabljali svojo oblast v zahtevanje našega življa. Uporabljajmo jo mi vsaj v zaščito. Kdor pa pomaga nasprotnikom do oblasti, pripomore obenem do zatiranja našega ljudstva. Zakaj pokazali so že prepogosto, da so ostali povsem stari ter se niso ničesar naučili v teh časih.

Povišanje proizvodnje tobaka. Uprava monopola tobaka je sklenila, poviša i proizvodnje tobaka na 10 milijonov kg. Tobakni delavci dobe draginske doklade in priboljške.

Jugoslovanske bolnice bodo sprejele 700 ranjenecv iz Rusije donskega in barkovskega voja.

Smarjeta ob Pesnici. Naša kmetijska podružnica priredi v nedeljo, dne 15. t. m., popoldne po poznih službi božji v tukajšnji šoli poučno zborovanje. Predavati pride priznani strokovnjak g. Znidarič, ravnatelj vinarske in sadjarske šole v Mariboru in sicer o: Trtni rezi, gnojenju, pretakanju vina in drugih času primernih vinogradskih opravilih. Domačini in okoljani, pridite zato v obilnem številu!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Okrajnemu zastopu bi priporočali, naj ukrene potrebno, da ne bomo gajili tako globoko v blatu in luži. Gramoza ali drugega kanna, ki bi se naj zbil, je dovolj na razpolago. Naj postavijo dva cestarja s primerno plačo, ukazem in navodilom in prepričani smo, da bi spravila ako bi se njima dalo delo v akord, čisto zopet v red. Kar je bilo mogoče takoj za fronto, je mogoče tudi pri nas. Pri tako zanemarljivi cesti trpi živina, trpijo vozovi in ljudje. Cel potok, ki bi naj tekel v cestnem jarku, teče po cesti. Ne vemo, za kaj imamo cestarja, če se za isto nič ne brigi.

Muta. Pod krinko socijalnega demokratizma so se vršili pri nas javni in tajni shodi, na katerih so se govorile naravnost škandalozne reči. Ti ljudje ne moteno hujskajo in si prisvajajo pravico, češ, da smejo odstavljati organizmo in druge državne funkcije, kakor oni sami govorijo, da bodo sociji določali meje tam okoli in še druge kozlarije. Za gerenta se pa naj postavi moža, ki se bo brigal za take dogodke in kateremu se ne treba ozirati iz „trgovskih ozirov“ ne na levo, ne na desno in ki bi mogel višje oblasti nepristranski informirati. Oblasti, vzdrnite se in napravite red!

Ormoz. Oseba vest. Mestni gerent dr. Lašič se je odločil, da ne sprejme mandata v občinski odbor in tudi ne mesta župana. Potrjuje se tudi vest, da dr. Lašič prostovoljno odloži mestno gerentovo Zastopal bi ga do izvolitve novega župana gerentov namestnik, g. dr. Strele, SHS notar v Ormožu.

Kantilna v Meljski vojašnici v Mariboru odda se potem licitacije, ki se vrši 1. marca t. l. od

10. do 12. ure v poslopju VI, vrata 18 pri upravi vojašnice. Interesentom stoji tozadevna pogodba dnevno od 11. do 12. ure v navedeni sobi v pogled na razpolago.

Mestno gledališče v Mariboru. Repertoire za

hodoče dni: V soboto, dne 14. t. m.: „Nebesa na zemlji“, ab. B 23. — V nedeljo, dne 15. t. m., popoldne ob 4.15. uri ljudska predstava „Reveček Andrejček“ in zvečer „Brez denarja“ izven abonementa. — V torek, dne 17. t. m.: Velika gledališka reduta. Po vseh dvoranah ples, v gledališču kabaret. Prvi kabaret se že prične ob 21. uri, drugi ob 24. uri. — Brzjav iz Ljubljane: Ples v maskah pri gledališki reduti dovoljen, posebna komisija naj maske kontrolira.

Iz pisarne slov. mestn. gledališča. Ker je „Jugoslavija“ posnela iz tukajšnjih listov nepravilno notico, kjer je bilo objavljeno, da priredi gledališko reduto gledališko osebje, se resnici na ljubo javlja, da priredi isto ravateljstvo samo, sicer dobi gledališko osebje polovico čistega dobička. Sol v vsaki množini se dobi v trgovini Šort, Maribor, Koroška cesta.

O razmerah v Dravski dolini smo priobčili v eni zadnjih številčk daljšo notico, kjer smo samo namignili na nekatera dejstva, ki ne delajo posebne časti ne našim oblastim, ne posameznim vodilnim krogom v tem okraju. Ta notica je morala zadeti precej v živo, ker smo dobili iz dotičnih krog

Mariborska eskomptna banka v Mariboru.

Tegetthofova
ulica številka 11.

Telefon številka 16.

Podružnica: MURSKA SOBOTA.

Sprejema: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Izdaje: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Daje kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Mala naznanila

Kupimo prazne vreče. Ponudbe na „Balkan“ trg šped. in komis. del. družba v Mariboru. 42

**Trgovina s specerijo in deželni-
mi pridelki** ki leži na glavni ce-
sti v Mariboru 3 minute od glav.
kolodvora se da v najem ali se tu-
di proda, pisemne ponudbe pod
„10000 S“ pošto ležeče Mari-
bor 2 78

Jos. A. Kienreichov bralni krožek
(Lesezirkel.) ilustriranih časnikov
se nabaja v Gledališki ulici št. 10
Maribor. 102

Izgini! je pes, volje pasme, sred-
nje velikosti, nekoliko črnkaste
barve, ki sliši na ime R'go. — Naj-
ditelja se plača 100 K nagrade —
Kdor ga je zasledil, naj ga bla-
goroli dostavi Karolu Novaku, ve-
leposesniku v Sp. Hoči, št. 70
pri Mariboru. 83

Hiša z malim posestvom, 5 minut
od farne cerkve Poličane se takoj
proda, vpraša se na upravnis-
tvu 99

2 kobili

po 3 leta stari, se prodajo ali za-
menjata za konje. Vpraša se pri
Matiji Obrat, Maribor, Fischer-
gasse 9. 101

Učence, zmožen slovenskega in
nemškega jezika se sprejme pri
**Družbi za promet petroleja Mari-
bor,** Grajska ulica 8. 96

Dobro kislo zelje in fižol kupi
vseko množino po najboljši ceni
Lovrec, Maribor, Kasinogasse pri
stolni cerkvi. 105

**Maškeradno obleko „francoska
kmetica“,** lepo, skoro novo moško
obleko, dobre moške in ženske
obleke, belo obleko, črno svilačo
bluzo, batistne bluze, nov plašč
za zdravnike, palatnike iz nojeve-
ga perja, roza-atlas čevlje, nove
rjave svilnate flor nogavice, gospo-
sko zimsko suknjo, delavno suk-
njo, srajce, spodnje hlače, ovrat-
nike, kratke nogavice, Schroll si-
fon, nogavice, modrece, rokavice,
svilnate trake, platnene trake, so-
bno telovadno orodje, zglavnik za
stole iz usnja, briter, celike kroja-
ške škarje, daljnogled, staro posteli,
omaro, zelo veliko mizo na izteg,
blazino iz perja, vreče, knjige, o-
bešalnike za obleko, veliko peril-
no banjo, štake in razno drugo
proda gđ. Schmidl, Koroška ce-
sta 18, I. nadstropje, Maribor, 103

Prodajam gospodarstvo s posestvom.
Natančna pojasnila da iz prijaz-
nosti g. Sinič, trgovec, Pobrežje,
Zrkovska cesta, Maribor. 80

Želim kupiti otroški vozek s
štirim kolesi. Podnubje na Ma-
rijo Mernik, Kasinogasse 23,
Maribor. 82

Kuharica

z izbornimi spričevili od najugled-
nejših rodbin, v najboljših letih,
gre za kuharico v kako zasebno
boljšo hišo v Mariboru. Naslov v
upravnistvu lista. 106

Večjo množino 111

papirne špage in stročnic
za cigarete ter razno drob-
narijo, galanterijo, potne
košare in pletarske izdelke
na debelo in drobno.

Baloh & Rosina,
Maribor, Grajski trg 3.

Kupujem

po najvišjih cenah hlode, rezan
in tesan jelov kakor trd les ter
vsakovrstna drva za kurivo.
Viktor Glaser, lesna trgovina v
Rušah pri Mariboru. 1796

Slovenci širite „STRAŽO“

Les

rezan, tesan, okrogel, drva
in oglje kupi v vsaki mno-
žini

„Sever“

društvo lesnih industrijal-
cev dravske doline

MARIBOR

Tegetthofova cesta 45.

Prodajo se: GOSTILNA z
posestvom, HIŠE vseh vrst,
POSESTVO pri Pragerskem
in v Rošpahu. 110

Iščejo se pa sedaj ali po-
zneje posestva in gozdovi
pri pisarni nepremičnin
Zagorski, Färöergasse 3,
Maribor.

Iščem do 1. marca zasebno sobo
s posteljo in pečo v bližini Ho-
tel „Erna“. Ponudbe prosim
pošto ležeče: J. P. p. Sv. Lov-
renc na Fehrbja. 107

„Vardar“

z adna kava na debelo in drobno!

glacirana in neglacirana
odprta v vrečah, kakor tudi
glacirana v zavoj po 200 in
500 g poljubno množ po po-
najnižji ceni cen prodaja

Jvo Glogovič.

Glavni trg številka 21

podružnica MARIBOR.

Zimnata, kakor tudi prvovrstna svilnata mlinska sita

(pajtlji) iz Švice za moko vseh vrst se dobe v trgov.

Avgust Čadej, Ljubljana,

Kolodvorska ulica št. 35, nasproti „stare Tišlerjeve
gostilne“. 35

Začetek ob **Medeljo, 15. februarja**

15. uri. **Velika pojedina klobas**

Nobenega **in KONCERT**

pobiranja. **v gostilni „MARIENHEIM“**

Konec ob 3. uri zjutraj.

Pri vsakem **Z velespoštovanjem**

Vremenu. **O. A. Mydlil**

Pri vsakem **Vremenu.**

ADRESAR

za Ljubljano in Slovenijo

Ker je delo končano in se s tiskom v kratkem
prične, vabi podpisano uredništvo vse interese-
nte, da vpošljejo z obratno pošto obvezna naročila
za knjigo, kakor tudi inserente, da nemudoma
vpošljejo besedila in kliseje za oglase, v kolikor
istih še niso vposlali.

Uredništvo adresarja za Slovenijo
Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5.

Telefon
113

≈ **Trgovina** ≈

Telefon
113

tiskarne sv. Cirila

v Mariboru
Koroška cesta št. 5

priporoča
papir in pisma
za pisarne in trgov-
ce; ovitni papir, zavit-
ke, pisarniške in šolske
potrebščine, rožne vence, po-
dobice, zvezke itd. Na izbiro ima
molitvenike v raznih vezavah
kakor: Bogumiša, Rajski glasovi,
Duhovni zaklad, Marija varhinja
nedolžnosti, Češčena Marija,
Sv. Ura, Gospod usliši mojo
molitev, Sv. Opravilo,
Na Kalvarijo, Ma-
rija, Žalostna
mati itd.

Cene
zmerne

Postrežba
točna

AUTO.

100

PNEVMO

(GUMI)
Pirelli
Michelin
Goodrich
dobavlja
tako!

J. GOREC

[LJUBLJANA]

OGLASNA ODPRAVA „JADRAN“, MARIBOR.

**Pšenične
otrobe**

prve vrste oddaja v vsaki množini
eksportna trgovina

Ferdo Sert

Maribor, Koroška cesta 21

Potrebujete trpežne

?čevlje?

Potem si oglejte veliko zalogo pri

Jakobu Lah, Maribor, Glavni trg 2

tam dobite zanesljivo močne, vsakovrstne
čevlje, po najnižji ceni tako tudi galante-
rijsko blago, torbice za trg, potne košare itd.

Postrežba točna!

Cene brez konkurence!

Kirurg

Dr. MIRKO ČERNIČ

primarij občne javne bolnice v Mariboru, bivši večletni
operater na kirurški vsenčistični kliniki prof. Hochenegga
na Dunaju ord. od pol 3—4 (razven nedelj in praznikov)

Maribor, Magdalenski trg 9. I. nadstr.

TVORNICA POHIŠTVA IN MIZARSTVO

Peter Hochenegger in drugovi, Maribor

Koroška cesta št. 46 in 53 92

priporočajo svojo zalogo pohištva iz trdega
in mehkega lesa, kakor tudi vsa v to stroko
spadajoča mizararska dela, po tvorilaških cenah.

Slovenci širite naše liste!